

УДК 725.57

ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ ЦЕНТРІВ РОЗВИТКУ

АБИЗОВ Вадим, ДЗЮБЕНКО Анна

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
vaddimm77@gmail.com

У дослідженні розглянуто проблеми формування інтер'єрів закладів дошкільної освіти на прикладі центрів розвитку дітей. Проведено аналіз функціонально-просторової організації даного типу закладів. Метою дослідження стало виявлення особливостей їх дизайну, зокрема стосовно функціональних і планувальних рішень, розташування й застосування універсальних меблів та відповідних кольорів.

Ключові слова: заклади дошкільної освіти, дизайн, функціонально-просторова організація, психологічний комфорт.

ВСТУП

Розвиток закладів дошкільної освіти набуває в Україні все більшої популярності, реалізуючи новий простір та якісне архітектурне середовище для навчання дітей. Головною метою їх створення є формування сприятливих умов для становлення і творчої самореалізації дитини, її життєвої компетентності тощо. Розвиток дитини залежить від багатьох факторів, як від організації простору, де вона навчається, так і від дизайну та художнього образу закладу.

Попри велику кількість закладів дошкільної освіти в Україні, багато з них ще облаштовані за радянськими нормами. Не приділяється достатньої уваги психологічному та емоційному стану дитини у внутрішньому просторі закладу, а це складає значну проблему, так як створення гармонійного та комфортного середовища має надихати дітей для розвитку та навчання.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Актуальним є завдання виявлення особливостей дизайну закладів дошкільної освіти на прикладі центрів розвитку дітей у зв'язку з появою нових технологій, матеріалів та обладнання.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Питання вдосконалення якості дизайну дитячих дошкільних закладів розглядаються в джерелах [1-3]. Є традиційні погляди на соціологічні, психологічні, естетичні та інші аспекти цієї важливої проблеми. Створюючи інтер'єри дошкільних навчальних закладів, слід враховувати основні особливості сприйняття дитиною середовища інтер'єру, а саме: діти акцентують увагу на чітких, зрозумілих, простих формах; для дитячого сприйняття оптимальні невеликі за площею об'єкти, розташовані на рівні очей

дитини; об'єкти, що оточують дитину, повинні мати високий ступінь естетичної цінності та виконуватись на професійному рівні; у полі зору дитини, на тлі нейтрального середовища, повинна бути невелика кількість елементів, що є композиційними, колірними і навчальними акцентами; просторове середовище має постійно змінюватись та трансформуватись, бути гнучким, забезпечувати свободу пересування; на спокійному, нейтральному кольоровому тлі приміщення об'єкти, що мають педагогічне значення, повинні виділятися яскравими відкритими кольорами (фурнітура, висувні шухляди, навчальні картинки та ін.) тощо [1].

Мінімальним складом приміщень центрів розвитку для короткотривалого (до 4 годин) перебування дітей є: роздягальня, ігрова, туалетна, гардеробна з туалетом для персоналу, підсобне приміщення. Розрахункова площа приміщень має бути не менше ніж 6,0 м² на одне місце [2]. В той же час у центрах розвитку для дітей також слід передбачити різноманітні додаткові приміщення, що будуть сприяти їх повноцінному становленню: просторі ігрові кімнати з великою кількістю природнього освітлення; приміщення для зберігання іграшок та ігор для розвитку; класи для фізичного розвитку (універсальна спортивна зала та танцювальний клас з роздягальнею для дітей); приміщення для відпочинку або ж рекреації з диванами; класи для вивчення іноземних мов; класи для психологічного розвитку; виставкові приміщення тощо.

Необхідно забезпечити раціональний та зрозумілий для дітей функціонально-планувальний взаємозв'язок між різними приміщеннями. Замість традиційної коридорної планувальної схеми більш доцільним є застосування схеми з центральним розподільчим простором, який може бути використано і в якості великої рекреації з місцями для відпочинку та ігор, а також як виставковий простір.

Всі основні приміщення центрів розвитку повинні мати пряме та бічне природне освітлення. Освітлення другим (непрямим) світлом допускається для приміщень персоналу, гардеробної, роздягальнях при басейні чи танцювальному класі. Світло має бути достатнім для забезпечення функціональних процесів, але не занадто яскравим [3]. Особливу увагу варто приділяти вирішенню штучного освітлення закладів для дітей, яке має не призводити втоми для очей та мати теплі відтінки. При цьому, необхідно передбачати як локальне, так і загальне штучне освітлення приміщень з урахуванням функціональних процесів, які в них відбуваються.

Велике значення у вирішенні інтер'єрів дошкільних навчальних закладів має предметно-просторове наповнення їх архітектурного середовища, в якому слід застосовувати сучасне безпечне обладнання. Основну увагу необхідно приділяти розташуванню та використанню сучасних меблів. Вони мають бути місткі, міцні, легкі, надійні, безпечні та екологічні. Варто також передбачати їх універсальне використання та можливість трансформації.

Одна з найперших характеристик навколишнього середовища, яку сприймають діти – це кольорова гамма. Використання різних кольору в закладі суттєво впливає на самопочуття, настрій та активність дитини. Правильне поєднання кольорів сприяє гармонійному розвитку дітей. Приміщення для

маленьких дітей повинно передбачати використанні ніжних відтінків кольорів. Для дітей більш старшого віку припустимо застосування у рекреаційних приміщеннях контрастних та акцентних кольорів.

Відомо, що надмірна кількість червоного кольору може викликати гіперактивність та швидку стомленість, але при використанні червоного як акцентного кольору можливе створення позитивного впливу на дитину. Синій колір здатний викликати втому й депресію у дитини, тому доцільний варіант інтер'єру буде з мінімальним використанням синього та блакитного кольорів. Зелений – заспокоює і розслабляє, допомагає сконцентруватися й підвищує настрій. Помаранчевий – посилює апетит, підвищує активність, але при великій кількості викликає швидку втому. Жовтий викликає позитивні емоції і збільшує гостроту зору дитини. Білий має універсальне застосування, тоді як чорний та темно-коричневий кольори не підходять для влаштування дитячого простору. Цікавою кольоровою гаммою є відтінки зеленого та помаранчевого кольорів, а найкращим поєднанням є тандем блакитних відтінків і м'якого жовтого кольору.

ВИСНОВКИ

Перевагою центрів розвитку є не тільки сучасні технології та яскравий дизайн, який сприяє творчому розвитку, а і широкий вибір занять, де дитина може обрати один з них, або декілька. Виявлено, що для закладів дошкільної освіти та центрів розвитку дітей слід передбачити додаткові різноманітні приміщення для навчання та відпочинку з великою кількістю природнього освітлення та раціональним плануванням. Встановлено особливості дизайну сучасних центрів розвитку дітей, зокрема, дотичне розташування та застосування універсальних меблів та певних кольорів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Основи дизайну інтер'єру : навч. посіб. Київ. : НАУ, 2011. 228 с.
2. ДБН В.2.2-4-97. Будинки та споруди дитячих дошкільних закладів. Київ, 1998.
3. Ковальський В. П., Лисій Г. І. Особливості планувальних рішень дитячих дошкільних закладів. *Міське будівництво та архітектура*. 2015. Том 19. № 2. С.85-88.

ABYZOV V.,DZIUBENKO A., PECULIARITIES OF INTERIOR DESIGN OF PRESCHOOL EDUCATION INSTITUTIONS ON THE EXAMPLE OF DEVELOPMENT CENTERS

The study examines the problems of interior design of preschool education on the example of child development centers. The analysis of the functional-spatial organization of this type of institutions is carried out. The aim of the study was to identify the features of their design, in particular in relation to functional and planning decisions, location and use of universal furniture and related colors.

Key words: *preschool education institutions, design, interior, functional-spatial organization, psychological comfort.*